

Riktlinjer för placering av elever till förskoleklass och skolår sex

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår att riktlinjer för placering formuleras enligt följande: ”Huvudregeln är att alla elever ska få plats i den skola vårdnadshavare och barn/elev har valt, det vill säga alla förstahandsval ska så långt som möjligt tillgodoses. Om antalet sökande till en skola överstiger det antal elever skolan kan ta emot, tillämpas närhetsprincipen.”

Barn- och utbildningsförvaltningen

Birgitta Wigren
Förvaltningschef

Ulrica Andersson
Verksamhetsstrateg

Bakgrund

Enligt Skollagen (4 kap 6 § Skoll) ska kommunen vid placering av barn i så stor utsträckning som det är möjligt beakta vårdnadshavarens önskemål. Ingen elevs rätt till placering nära hemmet får dock åsidosättas. Hänsyn ska även tas till att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter inte uppstår i kommunen.

Grundskoleförordningen anger att det är rektors ansvar att fördela elever på klasser och grupper (4 kap 4 § Grundskoleförordningen)

I Tyresö kommun gäller följande regelverk 2008:

Huvudregeln är att alla elever ska få plats i den skola föräldrarna har valt, det vill säga alla förstahandsval ska så långt som möjligt tillgodose. I övrigt gäller följande principer vid placering av elever:

1. **Närhetsprincipen.** Detta gäller om antalet första-, andra- och tredjehandsval överstiger det antal elever skolan kan ta emot.
2. **Syskonförtur.** Om det finns syskon vid den valda skolan så kan förtur ges. Detta gäller vid val till förskoleklass när syskon går i förskoleklass upp till och med skolår
3. **Barnets/elevens andrahandsval**

Vid skolvalet 2008 tillämpade förvaltningen inte syskonförtur. Vid de fall där inte alla sökande kunde beredas plats vid önskad skola, tillämpades närhetsprincipen. Kommunens regelverk och beslut granskades av Länsrätten, som inte riktade någon kritik mot kommunen.

I ett rättsfall har Skolverket uttryckt att hänsyn ska tas till föräldrarnas aktiva val och till närhetsprincipen. Skolverket skriver bland annat: *"Ett barn har alltså en oinskränkt rättighet att placeras i en skola nära hemmet. Detta innebär dock inte att det måste vara den närmaste skolan. Det kan finnas flera skolor i kommunen som kan anses vara belägna nära hemmet."* (Skolverket 51-2005:1771.) I rättsfallet ovan hade den aktuella kommunen placerat två syskon vid olika skolor, som dock båda bedömdes vara nära hemmet. Skolverket kritiserade inte kommunen i ärendet, och nämnde inte syskonens placering vid olika skolor som en aspekt att ta hänsyn till i underlaget till beslutet.

Förslag inför skolval 2009

I skollag och rättspraxis finns inget stöd för syskonförtur vid val av skola. För att undvika oklarheter i förhållande till medborgarna, föreslår förvaltningen inför skolvalet 2009 att punkt 2 i regelverket stryks, så att endast föräldrarnas val och i andra hand närhetsprincipen tillämpas. Den ruta i Skolportalens valblankett, där föräldrar kryssar i om barnet har syskon vid den valda skolan, tas bort ur systemet för att undvika missförstånd.

Ansvar ligger på rektorerna att i första hand se över den egna organisationen för att så långt som möjligt tillmötesgå medborgarnas val utan att förlora pedagogisk kvalitet. En sådan översyn innefattar hela enhetens organisation från förskoleklass till skolår 5 respektive 9. Då vårdnadshavare gjort sitt val, kommer förvaltningen att ta fram listor över hur valen fördelar sig samt en karta över var eleverna bor och gångavstånd till skolorna. Rektorerna gör sedan en fördelning utifrån regelverket i enlighet med Grundskoleförordningen.

De enda fall då hänsyn ska tas till andra faktorer än vårdnadshavarens val och närhetsprincipen, är då särskilda skäl för en viss skolplacering finns för det enskilda barnets bästa. I dessa fall bör skälen och dokumentation från exempelvis BUP, barnvårdscentral eller socialtjänst redovisas av föräldrar före skolvalet.